

WAGEN WEGEN

1e jaargang - nr. 1

mei 1973

MEDEDELINGEN

van de VERENIGING "OUD-WAGENINGEN"

Secretariaat: Geertjesweg 21 - Wageningen

"Oud-Wageningen" is er!

Op 17 april 1973 werd een bijeenkomst belegd om te komen tot de oprichting van een vereniging "Oud-Wageningen". We hadden gedacht op deze avond misschien 25 of 30 belangstellenden te krijgen, waaruit dan enkele leden zouden voortkomen om de vereniging te starten.

Het was zeer verheugend dat op de bedoelde avond ongeveer 70 aanwezigen waren, die ongetwijfeld genoten van de vertoonde dia's van "Wageningen zoals het was".

Nog verheugender was het deze avond te kunnen afsluiten met ruim 40 leden voor de kersverse vereniging "Oud-Wageningen". Ook bood zich die avond een penningmeester aan om het voorlopige bestuur te completeren.

Sinds 17 april heeft dit voorlopige bestuur, waarvan de leden zich hierna aan u voorstellen, verscheidene activiteiten in voorbereiding genomen, waarvan u het komende winterseizoen meer zult horen. Onder andere is begonnen met concept-statuten, die nu eenmaal noodzakelijk zijn voor een vereniging.

Het ledental is intussen gestegen tot bijna honderd (!) en er worden door twee 'propagandisten' folders verspreid om leden te werven. Een exemplaar van deze folder voegen wij hierbij.

Omtrent de plannen welke op stapel staan voor het komende seizoen willen wij u zeggen dat in september, bij het 25-jarig regeringsjubileum van koningin Juliana, een tentoonstelling zal worden gehouden onder de titel "Vorstelijke bezoeken aan Wageningen in de loop der eeuwen".

Verder is een avond gepland met onder andere echt Wageningse verhalen van een bekende Wageninger, de heer Tinus Ariese. Op de oprichtingsvergadering kwamen zijn verhalen heel spontaan en zorgden voor een vrolijke noot.

Verder verzoeken wij alle Wageningers eens goed in hun oude foto's te duiken. Wij zoeken voor ons archief foto's van alle delen van Wageningen en tevens van groepen personen als verenigingen, scholen enz. Laat u eens horen wat u voor ons ontdekt!

Wij kregen van verscheidene van onze leden aanbiedingen van oude foto's en ook het aanbod om foto's te maken van situaties in Wageningen die gaan verdwijnen. Uiteraard wordt deze medewerking zeer op prijs gesteld.

Graag willen wij deze inleiding tot het eerste nummer van ons mededelingenblad besluiten met een oproep aan allen die op enigerlei wijze hun medewerking aan onze vereniging kunnen geven.

Wij hopen samen met u deze Vereniging "Oud-Wageningen" te maken tot een centrum van alles wat de historie van onze stad betreft.

Het bestuur

even voorstellen.....

Tijdens de oprichtingsbijeenkomst hoorden we dat enkele bezoekers zich afvroegen wie die initiatiefnemers waren die deze vereniging wilden oprichten en waarom ze zo enthousiast waren geworden. Daarom willen wij hier het voorlopige bestuur graag aan u voorstellen, waaruit u zal blijken dat er één 'ras'-Wageningser bij is, één 'half' en één 'import'. En we denken dat zo toch wel alle Wageningers zich vertegenwoordigd kunnen voelen.

Voorzitter: JAN J. DE GOEDE, Dijkstraat 9, Wageningen, tel. 13617.

Geboren in 1926 te Sloten (Fr), Kwam na het overlijden van zijn moeder in 1934 in Wageningen bij zijn grootvader wonen. Dit was Jan van Baak, koster van de Doopsgezinde kerk op de Wal en tevens amanuensis aan de HBS. Deze grootvader schreef stukjes "Uit de Oude Doos" in de toenmalige Wageningse Courant en bewaarde en verzamelde alles wat met de geschiedenis van zijn woonplaats te maken had. Bovendien was hij gildemeester van "De Vier Gilden". De Van Baaks wonen al sinds de 16e eeuw in Wageningen, zodat Jan de Goede er aanspraak op maakt 'half-volbloed-Wageningser' te zijn.

Hij heeft zelf uiteraard veel belangstelling voor alles wat Wageningen betreft en heeft onder andere een verzameling oude brieven van en naar Wageningen, welke onder de titel "Postgeschiedenis van Wageningen" op postzegeltentoonstellingen wordt ingezonden. Zijn verzameling oude prentbriefkaarten en foto's van Wageningen vormt thans het begin van het foto-archief van de vereniging. Hij heeft verder veel belangstelling voor typisch Wageningse uitdrukkingen en bijnamen.

Hij bewoont een heerlijk oud huis in een van de weinige gedeelten van de stad die nog in dezelfde staat verkeren als 80 jaar geleden.

Secretaris: ANTON G. STEENBERGEN, Geertjesweg 21, tel. 13816

Geboren in de Veerstraat te Wageningen in 1932. Geen familie van de Benekomse familie VAN Steenberg. Zijn grootvader, geboren in Doetinchem, vestigde zich in 1887 in Wageningen. Hij was houtdraaier bij De Voogt in de Heerenstraat.

Ton Steenberg zelf is werkzaam op de Centrale Bibliotheek van de Landbouwhogeschool.

Zijn belangstelling gaat in het bijzonder uit naar de sociale geschiedenis van Wageningen (o.a. tabaksstripperijen), r.k. kerkgeschiedenis (hij is parochie-archivaris) en de geschiedenis van de Joden in Wageningen en omgeving. Publiceert vrij regelmatig in de Veluwepost, in het maandblad Nederlandse Historiën en in het Gelders Oudheidkundig Contactbericht.

In 1970 verscheen van zijn hand "Wageningse avonden", een bundel verhalen over de geschiedenis van Wageningen. In 1972 "In en om de Sint Janskerk te Wageningen", een brochure. In opdracht van de Europese Bibliotheek te Zaltbommel werkt hij thans aan een uitgave van "Kent u ze nog de Wageningers?" met foto's van verenigingen, scholen, brandweer, harmonie enz. tot 1940.

Hij en zijn vrouw wonen in de pastorie bij de Verrijzeniskerk aan de Geertjesweg, dicht bij de oer-oude Eng en de prachtige bossen.

Penningmeester: ADRIAAN R. VAN DER WILLIGEN, Lijnbaanstraat 14, Wageningen, tel. 10426

Geboren in 1949 te 's-Gravenhage. Sinds 1971 import-Wageninger. Man met te veel hobby's en te weinig tijd. Is spoor- of -fiel en evenals de voorzitter verwoed filatelist.

Grote belangstelling voor historie van geboorteplaats 's-Gravenhage en van woonplaats Wageningen. Belangstelling voor geschiedenis wellicht ingegeven door het feit dat het geslacht Van der Willigen stamt uit 1534. De oudste teruggevonden voorvader was Simon Petruszoon van der Willigen, kapelaan (!) te Delft.

Na TH-Delft en LH-Wageningen tenslotte terechtgekomen in het financiële vlak. Werkzaam op een accountantskantoor en in opleiding voor register-accountant. Zal zijn best doen de pecunia van "Oud-Wageningen" naar behoren te beheren.

DE FOLDER

die we bij dit nummer insluiten kunt u gebruiken om iemand enthousiast te maken voor het lidmaatschap van "Oud-Wageningen". En mocht u méér mensen weten, dan graag een bericht aan het secretariaat, dan wordt een folder verzonden.

DE PENNINGEN

Wat de financiële zijde betreft kan nog het volgende worden opgemerkt. Voor het verenigingsjaar 1974 is inmiddels subsidie aangevraagd bij de gemeente Wageningen en de provincie Gelderland. Voor de wijze van betaling van de contributie wordt verwezen naar het bijgesloten aanmeldingsformulier in de folder.

De penningmeester

17 APRIL: EEN BELANGRIJKE DATUM

17 april is niet alleen de oprichtingsdag van de Vereniging "Oud-Wageningen", maar ook de bevrijdingsdag van Wageningen. Bevrijding van een oorlog en bezetting, waarin Wageningen wel een heel bijzondere rol heeft gespeeld.

Enkele van de belangrijkste feiten laten wij hier volgen:

- Gelegen tegenover de Grebbeberg werd het centrum tijdens de meidagen van 1940 door Nederlands vuur geheel vernield.
- Als een van de eerste in Nederland werd het bevolkingsregister verdonkeremaand.
- Een proef V-1 vernielde het Rode Dorp.
- De Sahara werd vóór de Slag om Arnhem gebombardeerd.
- In begin 1945 werd weer een groot deel van Wageningen verwoest, nu dank zij Duitse vernielingen en Engels vuur uit de Betuwe.

Tegenover deze bekende feiten staat een nagenoeg onbekende bevrijdingsdag. Dit kwam omdat de bevolking van Wageningen was geëvacueerd.

De actie, die tot de bevrijding leidde, staat bekend onder de militaire codenaam "Cleanser". Deze operatie werd uitgevoerd door het Eerste Canadese Legercorps onder bevel van de Luitenant-Generaal Foulkes, en had tot doel de Veluwe tot aan de Grebbelinie van Duitsers te zuiveren.

De aanval in de richting van Wageningen werd uitgevoerd door het 56e Engelse Infanterieregiment en begon op 16 april. De opmars werd slechts licht vertraagd door mijnen en obstakels en reeds op 17 april 's avonds werden Wageningen en Bennekom bevrijd.

Hiermee stonden de Engelse militairen, evenals de Duitsers in mei 1940, voor de Grebbelinie, die ook nu door 'Nederlanders' werd verdedigd, namelijk door de 34e SS-divisie Landstorm Nederland.

Tot verdere opmars is het door de snelle ineenstorting van Nazi-Duitsland niet meer gekomen. Na deze ineenstorting capituleerde op 5 mei 1945 het 25e Duitse Leger onder opperbevel van Generaal Blaskowitz, in het deerlijk gehavende Hotel De Wereld. Hiermee was voor heel Nederland de Tweede Wereldoorlog ten einde.

Huib de Leeuw

prentjes uit de "oue deus"

Toen deze foto omstreeks 1920 werd genomen van Grietje Breunissen op de hondekar met de melkbus en -emmer, werd het Westerhofsepad waar zij woonde, nog de Benedenbuurt genoemd. In de deuropening van het oude boerderijtje, waar de familie Breunissen meer dan 70 jaren woonde, staat haar zuster Cornelia.

De boerderij werd in 1969 gesloopt wegens de sanering van de Benedenbuurt. Het houden van trekhonden is thans verboden en behoort dus ook tot het verleden.

**HOTEL
DE
WERELD**

Tijdens de behandeling van de motie in de Tweede Kamer om Hotel De Wereld te behouden heeft onze vereniging het volgende telegram gezonden:

"Namens de Wageningse bevolking spreekt de Vereniging "Oud-Wageningen haar verontrusting uit over plannen tot afbraak van Hotel De Wereld. Zij verzoekt uw college stappen te ondernemen waardoor het behoud van dit gebouw wordt verzekerd."

En dit alles terwijl onze vereniging nog niet eens was opgericht! Het belangrijkste is echter dat Hotel De Wereld blijft!

ons embleem

Het embleem dat onze vereniging heeft gekozen, is het zogenaamde stadsgrootzegel. Wageningen was toen totstad verheven (1263). Een afdruk in was kon aan of op belangrijke documenten gehecht worden.

Het zegel laat het onderstel van een middeleeuwse wagen zien, geflankeerd door twee wielen, elk met 6 spaken, zonder kruis. Het randschrift luidt: 'S(igillum) Nove Civitatis Wagvene', d.i. Zegel van de nieuwe stad Wagvene. Uit het zegel is later het wapen ontstaan, terwijl Wagvene Wageningen werd.

Aanwinsten

Van verschillende zijden mochten we foto's, een belijdenisgeschriftje, oude rekeningen van niet meer bestaande bedrijven (o.a. de touwslagerij van Piet van Rijn op de Lawick) enz. ontvangen.

Een van de foto's uit deze aanwinsten vindt u elders in dit blad.

Hartelijk dank aan alle schenkers.

Tevens ontvingen wij enkele foto's die door een militair van de Joodse Brigade werden gemaakt in 1945.

Deze eenheid was in augustus van dat jaar gelegerd in Hotel De Wereld. Van de commandant van deze eenheid ontvingen we een adhesiebetuiging met het streven om Hotel De Wereld te behouden.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Het gemeentewapen dat nu in gebruik is.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Schrijf eens iets!

We zullen proberen dit mededelingenblad op regelmatige tijden te laten verschijnen.

Het is echter niet de bedoeling dat alleen het bestuur dit blad volschrijft. We verwachten van u graag bijdragen over ieder onderwerp met betrekking tot Wageningen.

Neemt u hiervoor eens contact op met het secretariaat!

Prins Hendrik
bij de opening
van de
Landbouwhogeschool
op 9 maart 1918

TENTOONSTELLING "VORSTELIJKE BEZOEKEN"

Tijdens de oprichtingsavond opperde een van de aanwezigen het plan een tentoonstelling te organiseren in het kader van de feesten in september rond het 25-jarig regeringsjubileum van Koningin Juliana.

Wij hebben contact opgenomen met de Oranjevereniging en met mejuffrouw Aleid van de Bunt, die hun instemming met dit plan betuigden. Mejuffrouw Van de Bunt is lid van "Oud-Wageningen" en de medeleden G. Jansen Hzn en A. Rietveld zullen haar assisteren bij de verwezenlijking van de tentoonstelling.

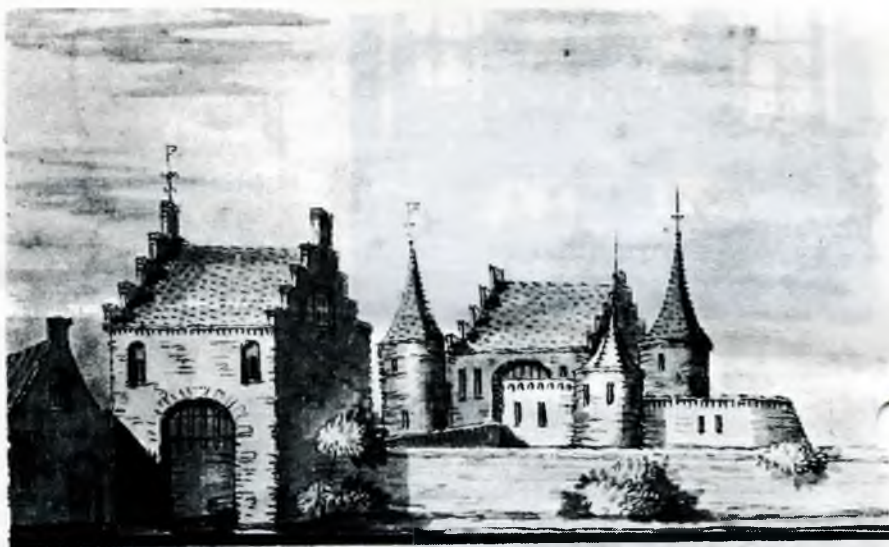
Mochten er leden van "Oud-Wageningen" zijn die foto's enz. hebben, herinnerend aan koninklijke bezoeken aan Wageningen, dan ontvangen wij deze gaarne in bruikleen.

kù je hum?

Onder deze titel, vrij vertaald "ken je hem?", willen wij regelmatig Wageningse verhaaltjes publiceren in dialect. Dit is verteld door de heer M. J. Ariese:

DE PAL EN DE KAT

Piet Jobse, veslageave van de Veluwepos, wònde op de Grindweg in de rij achte Hotel De Wereld, tegenove Terminus. Jobse wou z'n kat kwijt mar kon 't nie ove z'n hart krije 't beesje van kant te make. Doarum werd de Pal debij gehoord um 't bees noar de Beatuw te brenge. De be-loaning zou dan een borrel en een gulde zijn. De Pal was derèk bereid, pakte 't bees in een ketonne deus, ving de cente en liep de Grindweg af. Bij Jaap van Brakel angeland deed ie de deus los, liet de kat lope en bestelde z'n eerste jonge. Nog veur Jobse in 't achtehuis was zat de kat aweer op 't muurtje!

De Bergpoort, te Wageningen, ind. Jaar 1611.

Boven: Tekening van de Bergpoort uit het jaar 1611.
 Onder: Zo zag dit zelfde punt er uit aan het begin van deze eeuw.

"Oud-Wageningen" groeit!

De 'gangmakers' van de Vereniging "Oud-Wageningen" zijn sinds de oprichting in april beslist niet teleurgesteld in hun verwachtingen. Integendeel! De belangstelling voor het verleden van Wageningen blijkt zeer groot te zijn en dit vindt uitdrukking in het ledental dat we nu al bereikt hebben, namelijk bijna 200!

De bestuursleden en de propagandisten zijn er druk mee geweest! Er kwam niet alleen een stroom van aanmeldingen voor het lidmaatschap binnen, maar ook een enorme hoeveelheid informatie, foto's, oude documenten enz. Bovendien wordt door het bestuur nog gewerkt aan de ontwerp-statuten. Het is nu al onmogelijk voor de drie bestuursleden om alles bij te houden. Vandaar dat we in dit voorwoord meteen maar beginnen met een oproep om medewerkers.

Deze zijn in de eerste plaats nodig om het foto-archief op te zetten en te beheren. Een eerste werkgroep dus. Van alle foto's dient een archiefkaart met beschrijving te worden gemaakt en dit geheel moet overzichtelijk worden opgeborgen.

Dan is er onze foto-service. Zoals u elders in dit nummer kunt lezen, kunnen nieuwe foto's worden gemaakt en oude worden gereproduceerd. Een fotograaf heeft zich beschikbaar gesteld om in zijn vrije tijd dit werk tegen de kostprijs van het materiaal te maken. Er zijn reeds vele foto's door hem gemaakt, maar momenteel begint het 'uit de hand te lopen'. Er komen zoveel foto's binnen, die we ontvangen om te reproduceren, dat deze ene man het niet meer aankan. Wie is bereid een deel van dit fotowerk op zich te nemen?

U kunt in dit nummer ook lezen over het niet doorgaan van onze eerste tentoonstelling. Het is natuurlijk altijd jammer wanneer een aantal enthousiaste medewerkers voor een evenement is gevonden en de hele zaak gaat niet door. Dit wil echter niet zeggen dat het idee van een tentoonstelling helemaal van de baan is. Het voorbereiden hiervoor zal kunnen beginnen nadat de werkgroep hiervoor weer voltallig is.

Als eerste 'evenement' hebben we een avond in oktober, waarvoor u de aankondiging elders vindt. We zullen trachten dergelijke avonden enige malen per jaar te organiseren. Voor de leden buiten Wageningen blijkt "Wagen Wegen" een zeer welkom contact te zijn. Verscheidene oud-Wageningers lieten ons weten dat zij ons blad zeer op prijs stellen.

Onze penningmeester doet in dit nummer 'een boekje open' over de financiële zaken van de vereniging. We trachten tevens de inkomsten te vergroten door de verkoop van oude prenten, de al genoemde foto-service en we horen graag van u wanneer u meerdere bronnen van inkomsten ziet. En laten we dan vooral niet vergeten dat de uitbreiding van het ledental een eerste vereiste is voor de inkomsten van "Oud-Wageningen".

Daarom: Wageningers en oud-Wageningers, laat uw familie, vrienden en bekenden eens zien wat wij allemaal van plan zijn en wij zijn ervan overtuigd dat het ledental nog hoger kan worden! Dat uw bestuur dit niet alleen kan doen zal duidelijk zijn, dus wat deze propaganda betreft het woord is aan u!

Het bestuur

Onze eerste bijeenkomst van dit seizoen willen wij houden op

DINSDAG 16 OKTOBER 1973

om 20.00 uur

in de benedenfoyer van Schouwburg Junushoff

Het bestuur wil u graag enkele plannen voorleggen, er zijn mededelingen te doen en de hoofdmoot van de avond wordt gevormd door een lezing over

DE TABAKSTRIPPERIJ IN WAGENINGEN

In de periode van ca. 1870-1920 werd deze huisindustrie veel beoefend door werkloze steenfabrieksarbeiders, maar bovenal door vrouwen en kinderen. Onze secretaris weet van dit onderwerp heel wat te vertellen en zal u een verhaal voorschotelen, geïllustreerd door enkele dia's.

Wij hopen dat dit belangrijke aspect in de sociale omstandigheden van de oude Wageningers ook uw aandacht heeft en verwachten een groot aantal leden en belangstellenden. Want u mag gerust uw vrienden en bekenden naar deze avond meenemen.

Tot dinsdag 16 oktober in Junushoff!

Het bestuur

prentjes uit de "oue deus"

Uit die 'oue deus' komen soms foto's tevoorschijn, waarvan de bezitters bijna niemand meer herkennen.

Hier is er zo een, genomen op 30 juni 1921. Het is de derde klas van de Julianaschool in het Plantsoen. De hoofdonderwijzer links is de heer C. Chr. Dun. Maar wie zijn al die kindertjes, die nu zo ongeveer zestig jaar zijn? En wie is de 'juf' op de foto?

We hebben verscheidene oude schoolfoto's in ons archief, waarvan we op deze wijze achter alle namen proberen te komen.

Als u dus van deze foto kinderen herkent - misschien staat u er zelf op! - stuurt u dan een berichtje naar het secretariaat, Geertjesweg 21, tel. 13816 of naar de voorzitter, Dijkstraat 9, tel. 13617.

"Oud-Wageningen" is er heus niet alleen voor geboren Wageningers.
Ieder die belang stelt in het verleden van onze stad kan lid worden!

UIT DE VOLKSMOND.....

HET GRAF VAN DE BISSCHOP

In het Geldersch Sagenboek, samengesteld door J. R. W. Sinninghe, vinden we betreffende Wageningen een vijftal verhaaltjes over reuzen, witte juffers, betoverden en duivelssagen. In de loop der jaren heb ik dit schaarse materiaal kunnen aanvullen met berichten over betoverde zieken (met het beruchte kransje in het hoofdkussen), behekste stallen, 't witte konijn van de Veerstraat, voorgezichten van de dood enz.

De vergeelde leggers van de Wageningsche Courant verschafte mij veel informatie en ook uit de volksmond kon ik veel optekenen.

Een heel merkwaardig verhaal vond ik in de Wageningsche Courant van woensdag 26 november 1913. Ik heb het voor u overgenomen:

"Stadsnieuws. - In den volksmond gaat de oude legende, dat in den grond der geslachte huisjes aan de Markt eens vóór jaren, in den eersten tijd van het kerkelijk leven in Nederland, een bisschop begraven werd in het ornaat zijner waardigheid, behangen met paarden, smaragden, robijnen en nog tal van edelgesteenten meer. Daar dit verhaal niet loslaat ook haar invloed te suggereren op de gemeentelijke schatkist, heeft men besloten den bijstand van een wichelroedelooper in te roepen, op wiens goed gesternte men zich zal verlaten - indien die schat er zich werkelijk bevindt - de juiste plek aan te wijzen."

Fantasie van de toenmalige journalist? Een bevestiging over het bestaan van dit verhaal kreeg ik begin dit jaar van een lid van "Oud-Wageningen", de heer Fr. Verwoert. Hij vertelde mij ongevraagd een ongeveer gelijklopend verhaal. Er is inderdaad een wichelroedeloper geweest, maar men vond geen bisschop met kostbaarheden omhangen. Men vond wel wát, doch dat had geen waarde.

Wat te doen met zo'n verhaal? In 1913 werden inderdaad enkele huisjes afgebroken vóór de kerk. Zie de foto hiernaast. Achter deze huisjes bevond zich het kerkplein, in oude tijden het kerkhof, waar de gewone man, die geen eigengraf in de kerk had, begraven werd. Dat er iemand begraven lag op de plaats van of nabij deze huisjes, is dus niet vreemd. Achter de bisschop zetten we voor-

lopig een vraagteken. Dat wil niet zeggen achter het verhaaltje. Ervaring heeft geleerd dat in dergelijke overleveringen dikwijls een kern van waar-

heid zit. Er behoeft beslist geen bisschop aan te pas te komen. Mogelijk is het een combinatie van enkele naast elkaar staande feiten. De volksmond maakt soms gekke bokkesprongen.

De plaatsing van dit vertelsel in "Wagen Wegen" heeft een reden. Zijn er onder de oude en heel oude Wageningers nog mensen, die bovenstaand verhaal over de begraven bisschop (?) nader kunnen aanvullen? Ik ben benieuwd.

A. G. Steenbergen

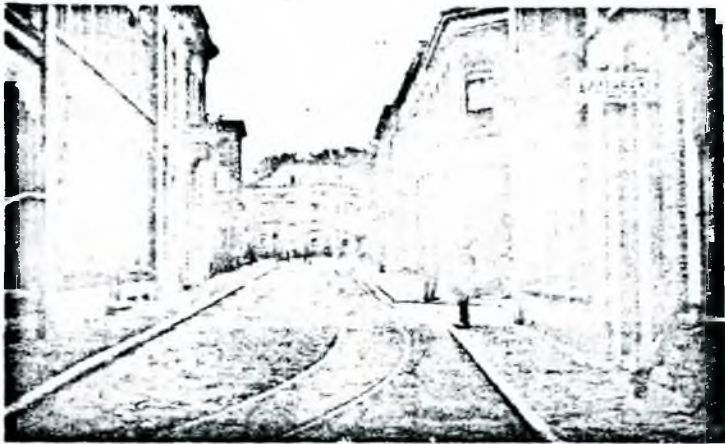

Oude Prenten

In het artikel van de penningmeester heeft u al kunnen lezen dat de aanvraag voor subsidie voor 1974 door de gemeente Wageningen is afgewezen. Het bedrag van onze contributie is gebaseerd op dat van zusterverenigingen in de omtrek, welke alle wél subsidie van hun gemeente ontvangen.

"Oud-Wageningen" wil echter trachten deze contributie op f 5,- voor individuele leden en f 7,50 voor een echtpaar te handhaven. Er is gedacht over andere inkomsten en deze mogelijkheid is gevonden in de verkoop van reproducties van oude kopergravures van Wageningen. Deze zult u binnenkort bij onze vereniging kunnen bestellen en ze zullen tevens verkrijgbaar zijn bij Vermeer's Boekhandel.

Zoekt u dus een mooie reproductie van een oude prent voor uzelf, of wilt u iemand hiermee een plezier doen (we denken nú al aan Sinterklaas!), dan weet u in ieder geval waar u terecht kunt!

Wat gaat verdwijnen...

In de Bergstraat is begomen met de afbraak van de panden 1 en 3. Deze oude herenhuizen waren de laatste jaren al danig in verval geraakt. Wij willen u nog eens laten zien hoe de Bergstraat er omstreeks 1930 uitzag.

Op bijgaande foto ziet u links, gedeeltelijk zichtbaar, de woning van F.B. Roes, lederfabrikant. Zijn voordeur was aan de Stationsstraat. Daarnaast het grote herenhuis van dokter L. Vinkenborg. In dit pand werd na 1945 de openbare leeszaal gevestigd. Daarna was er tot voor kort de Jongeren-
sociëteit gehuisvest.

In het herenhuis naast de dokter woonde A.J.M. Roes, eveneens lederfabrikant. In dit pand kwam later een hoedenwinkel van de dames Van Bindsbergen. De beide heren Roes waren broers en eigenaars van de leerlooierij in de Stationsstraat, nu Schimmelpenninck Sigarenfabriek. Ze werden de Korte en Lange Roes genoemd. De Korte Roes woonde op de hoek van de Stationsstraat. Hoe kort hij ook was en hoe krom van ouderdom, elke dag moest hij naar de fabriek worden gereden. Ondanks deze plichtsgetrouwheid ging de zaak omstreeks 1931 failliet. In de woning van de Korte Roes werd de manufacturenzaak "Au Bon Marché" gevestigd van de heer J.G. Bahlmann. Dit verbouwde pand werd reeds enkele jaren geleden afgebroken. Binnenkort volgen de beide andere panden.

En daarmee verdwijnt weer een stukje oud Wageningen. Het huis op de hoek van de Stationsstraat werd omstreeks 1859 gebouwd in opdracht van de familie Roes. De twee daarnaast staande huizen kort na 1870, toen Wageningen zich aan de oostkant ging uitbreiden. De leerlooierij werd in 1840 gesticht.

CONTRIBUTIE

De verwijzing in ons eerste nummer naar het aanmeldingsformulier wat betreft de contributiebetaling is, gezien het aantal mensen dat nog niet betaald heeft, wellicht niet duidelijk geweest, zodat we hieronder nogmaals het gironummer laten volgen

postrekeningnummer 294 61 25 ten name van

A. van der Willigen (rek. B), Lijnbaanstraat 14, Wageningen.

Voor de goede orde: echtparen	f 7,50
individuele leden	f 5,--
65-plussers desgewenst	f 2,50

Het contant voldoen op bovenstaand adres is natuurlijk ook mogelijk.

TENTOONSTELLING "VORSTELIJKE BEZOEKEN" gaat niet door

U heeft het misschien al in de plaatselijke pers gelezen: de tentoonstelling in Hotel De Wereld in de eerste week van september kan niet doorgaan.

Op een zeer laat tijdstip heeft een van de commissieleden het bestuur medegedeeld dat er teveel werk in te korte tijd gedaan zou moeten worden en dat door persoonlijke omstandigheden de gelegenheid hiervoor ontbrak.

Aangezien de commissie die deze tentoonstelling zou organiseren 'dreef' op de kennis en de relaties van dit commissielid, heeft het bestuur besloten dit evenement geheel te laten vervallen.

Jammer natuurlijk dat zoiets gebeurt is, maar we willen liever proberen de avond in oktober een succes te doen zijn. Hierover leest u elders meer.

Overigens vindt het bestuur het spijtig dat de naam van het betreffende lid van deze commissie in de streekbladen genoemd werd. Deze naam was door ons beslist niet genoemd en dat deze toch in de krant kwam is te wijten aan een 'journalistieke vrijheid'.

SUBSIDIE

Onze aanvragen tot het verlenen van subsidie - gericht tot gemeente en provincie - zijn tot dusverre alleen door de provincie beantwoord. Voor subsidiëring van oudheidkundige verenigingen bestaat geen provinciale regeling, zodat we van die kant geen instandhoudingsbijdrage kunnen verwachten. Wel is er in bepaalde gevallen - een ongedekt tekort van een te verzorgen publikatie of van een te houden tentoonstelling - de mogelijkheid eenmalig een provinciale bijdrage te verkrijgen.

ONZE FOTO SERVICE

"Oud-Wageningen" heeft voor de leden een foto-service.

Dat wil zeggen: wanneer u een foto wilt hebben van een bepaald huis, een bepaalde straat of gewoon van een mooi plekje, dan kunt u deze foto bij ons bestellen.

Ook wanneer u een foto wilt hebben van een situatie die niet meer bestaat, dan kunt u deze bestellen. Hieronder vallen dus b.v. huizen die in 1940 zijn verwoest. Wij hebben hiervoor de beschikking over een enorm aantal foto's uit ons foto-archief. Dus ook als u zelf geen oude foto meer hebt kunt u bij ons terecht.

Informaties over de foto-service voorlopig bij de voorzitter, tel. 13617.

kù je hum? Onder deze titel, vrij vertaald "ken je hem?", volgt hier weer een Wagenings verhaaltje in dialect.

DE KIS

Op te Hoogstraat hajje vroege de dames Niemeier wòdne. Die hadde 'n akehuk gròte hond. Toe te voader van de dames dòd was mos Piet de Vries de kis make.

Twee man brochte de kis de trap op en toe ze zewat bove ware sprong tie hond tege de veurste kil an en doar gong te kis mitte twee man de trap af!

ONZE PROPAGANDISTEN

Weet u iemand die interesse heeft voor onze vereniging "Oud-Wageningen"? Als u geen van de bestuursleden kunt bereiken, neemt u dan contact op met één van onze propagandisten:

- J.C. van Manen, Meidoornplantsoen 17
- F. Verwoert, Bowlespark 29a.

*met afgeleverde
presenleys van Ek*

VIRES ACQUIRIT EUNDO VADÆ

(AL VOORTGAANDE WINT WAGENINGEN AAN KRACHT)

Ongetwijfeld zal dit onderschrift van het Wageningse stadswapen u allen bekend zijn. Wij willen het echter ditmaal betrekken op onze vereniging "Oud-Wageningen", want de spreuk betekent voor ons dat we vóór het einde van dit eerste jaar de driehonderd (300!) leden hopen te passeren. En dat geeft 'de burger moed', in het bijzonder uw voorlopige bestuur, dat gedurende dit jaar echt heeft geprobeerd de vereniging ruimer bekendheid te geven. Een verheugend feit is ook dat ongeveer een tiende van het aantal leden buiten Wageningen woont. Verscheidenen hiervan zijn reeds jaren geleden uit onze stad vertrokken.

De bijeenkomst op 16 oktober in Junushoff was een succes. De aanwezigen hebben gehoord van de sociale wantoestanden rond de tabakstripperij in onze gemeente omstreeks de eeuwwisseling. Bovendien hebben zij kunnen zien hoe dit strippen gebeurde. Schimmelpemmincks Sigarenfabriek had gezorgd voor een voorraad tabaksbladeren en gepensioneerde personeelsleden, die het strippen demonstreerden.

Tevens was er op deze avond een soort van reünie voor vele Wageningers, die elkaar sinds de schoolbanken niet meer hadden gezien. Want ze waren gekomen: uit Arnhem, Amstelveen, Leusden, Ulft en Middelburg!

Een ontwerp van de Statuten is inmiddels gereedgekomen. U vindt dit als losse bijlage in dit nummer en wij vragen uw bijzondere aandacht voor het stukje hierover op bladzijde 20.

Ondertussen is een begin gemaakt met het opzetten van een foto-archief. Ons medelid de heer A. Rietveld heeft zich hiermee belast. Het aantal foto's is al aangegroeid tot enige honderden en deze groei zet zich nog steeds voort. Er zijn unieke foto's binnengekomen, waaronder vele van een oud-Wageninger uit Den Haag.

Het contact met onze zustervereniging "Oud-Bennekom" is bijzonder prettig. Over en weer zijn reeds oude foto's uitgewisseld. In het mededelingenblad van "Oud-Bennekom" werd uitgebreid aandacht besteed aan de op-richting van onze vereniging.

In dit nummer vindt u de aankondiging van een bijeenkomst op dinsdag 22 JANUARI in "Ons Huis", Harnjesweg. In deze zaal kunnen enkele honderden personen en wij hebben deze zaal niet voor niets gereserveerd! Deze aankondiging is tevens een uitnodiging aan u allen, die interesse hebben voor het verleden van Wageningen. In de Veluwepost zal half januari nogmaals aan deze avond worden herinnerd. Noteer nu reeds de datum in uw agenda. Na 16 oktober kwamen namelijk verscheidene leden tot de ontdekking dat ze de "Tabakstripavond" hadden gemist en dat is jammer! Leest dus goed "Wagenwegen" en verder de rubriek "Uit de Oude Doos" in de Veluwepost!

Twee kwekeling-onderwijzers aan de H. J. Piekschool, de heren F. Plantinga en G. van Schaick, zijn met de leerlingen van de hoogste klas begonnen aan een werkstuk Geschiedenis, met als onderwerp "Wageningen, van dorp bij het wag tot centrum van landbouwwetenschap". In een tiental min of meer uitgebreide lessen worden de verschillende facetten van de Wageningse samenleving in de loop der eeuwen belicht. Zowel het gemeente-archief als de vereniging "Oud-Wageningen" zijn daarbij betrokken. In januari zal door ons een diamiddag op de school worden verzorgd, terwijl zal worden getracht een wandeltocht uit te zetten langs oude historische plaatsen en monumenten. Het voorbeeld van deze aanstaande leerkrachten verdient zeker navolging!

Over de plannen voor 1974 het volgende: gedacht wordt aan een vervolg op de avond van 16 oktober, namelijk een demonstratie sigarenmaken. En dan hebben we een serie prachtige dia's uit de jaren 1908/'16, die we u graag willen vertonen. Meerdere avonden zijn in voorbereiding.

Uw voorlopige bestuur ziet haar gelederen graag uitgebreid worden. Wie, o wie komt ons helpen? Vijf weten er meer dan drie!

Rest ons u allen van harte een goede jaarwisseling toe te wensen en een voorspoedig 1974!

Het bestuur

Heeft Wageningen nog wel **monumenten?**

Dat wil zeggen: zijn er in onze stad werkelijk nog wel overblijfselen uit vervlogen tijden, die het waard zijn bewaard te blijven?

En moeten we ons er druk over maken als er weer eens iets gesloopt dreigt te worden?

Wij willen u aan de hand van een serie prachtige dia's meenemen op een wandeling door Wageningen om u te laten ontdekken dat er inderdaad nog genoeg is om ons als Vereniging "Oud-Wageningen" voor in te spannen.

Bovendien willen we u laten zien wat er in de loop van de tijd zoal is gesloopt.

Als bijzondere verrassing vertonen we hierna voor u een

FILM UIT HET JAAR 1926

van de feestelijkheden bij het 50-jarig bestaan van het Rijkslandbouwonderwijs in Wageningen.

Op deze film zult u o.a. zien de onthulling van het beeld De Zaaier en vele feestelijkheden in de gehele stad. Vooral oudere Wageningers zullen vele bekende gezichten herkennen!

Deze avond, waarop we onze leden verzoeken hun familie en vrienden mee te nemen, is voor iedereen gratis toegankelijk en is bedoeld om onze Vereniging "Oud-Wageningen" nog meer bekendheid te geven.

Vergeet dus niet: DINSDAG 22 JANUARI 1974
in "ONS HUIS", Harnjesweg 84
aanvang 20.00 uur

STRAATNAMEN

IN WAGENINGEN

Wat is de herkomst van onze Wageningse straatnamen? Naar wie of wat zijn ze genoemd?

In deze rubriek zullen wij er telkens enkele vooru 'uit de doeken doen'. Ik kan me voorstellen, dat straatnamen als Van Eckstraat, Vanenburgstraat enz. weinig zeggen. Te zijner tijd zal ik u iets vertellen over de herkomst van deze namen. In dit nummer beginnen we met de straatnamen binnen de gracht.

BOTERSTRAAT

Herinnert ongetwijfeld aan de Botermarkt. In het voormalige St. Annastraatje langs het stadhuis, dat uitmondde in de Boterstraat, stond tot 1847 de Grote en de Kleine Waag. In één van beide gebouwtjes was een weeginstrument om de aangevoerde boter te wegen. De naam Boterstraat komt o.a. voor op de bekende kaart van Van Geelkerken (1654).

KROMME HOEK

Op het einde van de Boterstraat,

waar voorheen Huize Torck stond, was (en is) de Kromme Hoek, hoewel de straat daar een hoek van 90° maakt. Het is niet iets specifiek Wageningse, want b.v. in Amerongen kent men ook een Kromme Hoek.

HEERENSTRAAT

Tot 1875 droeg deze straat de naam ACHTERSTRAAT, ter onderscheiding van de Hoog- (en Kruis)straat waarmee ze ongeveer parallel loopt. De naamsverandering in 1875 geschiedde op verzoek van de toenmalige bewoners van de straat. De naam Achterstraat vonden zij zeer min in het oor klinken, aanzien er deftige herenhuizen stonden en er deftige volk woonde!

MOLENSTRAAT

In 1654 had deze straat, die langs de stadswal en -muur liep, geen naam. In deze straat stond in de 18e eeuw een grutmolen, waarbij gebruik werd gemaakt van paardtractie. In oude archiefstukken wordt dan ook wel gesproken van een 'rossmoelen'.

A. G. Steenberg

GOEDKEURING STATUTEN DER VERENIGING

Zoals reeds is meegedeeld zullen in de bijeenkomst van 22 januari 1974 de Statuten ter goedkeuring aan de leden worden voorgelegd. Hierbij ingesloten vindt u een exemplaar, dat u nu alvast kunt bestuderen.

Op- en aanmerkingen kunnen op 22 januari eventueel naar voren worden gebracht. Worden de Statuten door de aanwezige leden goedgekeurd, dan kan de koninklijke goedkeuring worden aangevraagd.

Het voorlopige bestuur

S T A T U T E N
van de
VERENIGING "OUD-WAGENINGEN"

ARTIKEL 1

1. De vereniging draagt de naam: Vereniging "Oud-Wageningen" en is gevestigd te Wageningen.
2. Zij is opgericht op 17 april 1973 en is aangegaan voor de tijd van 29 jaren.

ARTIKEL 2

1. Het doel van de vereniging is:
het bevorderen van de kennis der geschiedenis van de gemeente Wageningen en haar bevolking.
2. Zij tracht dit doel te bereiken langs wettige weg en wel door:
  - a. het houden van vergaderingen en andere bijeenkomsten, alsmede van tentoonstellingen;
  - b. het bevorderen van de bewaring van historische voorwerpen en documenten;
  - c. het verzamelen van prenten en foto's van Wageningen;
  - d. het op schrift stellen en/of op de band opnemen van oude volksverhalen, eventueel in Wagenings dialect;
  - e. het zich beijveren voor de instandhouding van de weinige oudheidkundige monumenten in Wageningen;
  - f. het bevorderen van plaatselijk onderzoek op historisch gebied;
  - g. het steunen en samenwerken met instellingen, stichtingen of verenigingen, die soortgelijk doel nastreven;
  - h. het vormen van werkgroepen, die bovengenoemde activiteiten trachten te realiseren;
    - i. het uitgeven van een periodiek mededelingenblad;
    - j. alle andere wettige middelen als aan de vereniging geschikt zullen voorkomen.

ARTIKEL 3

Het verenigingsjaar valt samen met het kalenderjaar.

ARTIKEL 4

De vereniging bestaat uit gewone leden, ereleden, leden van verdienste, jeugdleden en begunstigers.

ARTIKEL 5

1. Tot gewone leden kunnen door het bestuur worden aangenomen meerderjarige personen en rechtspersonen.
Aanmelding dient te geschieden bij de secretaris.
2. Het bestuur kan zonder opgaaf van redenen het lidmaatschap weigeren.
3. Tot ereleden kunnen worden benoemd gewone leden, die zich op zeer bijzondere wijze voor de vereniging verdienstelijk hebben gemaakt en daartoe door het bestuur of door ten minste 20 leden worden voorgedragen. Zij worden door de algemene vergadering benoemd bij volstreekte meerderheid van stemmen. Zij behouden alle rechten van gewone leden.
4. Tot leden van verdienste kunnen worden benoemd gewone leden, die zich op bijzondere wijze voor de vereniging verdienstelijk hebben gemaakt en daartoe door het bestuur of door ten minste 10 leden worden voorgedragen. Zij worden benoemd door de algemene vergadering met volstreekte meerderheid van stemmen. Zij behouden alle rechten van gewone leden.
5. Tot jeugdleden kunnen worden toegelaten zij, die jonger zijn dan de wettelijke meerderjarige leeftijd. Over hun toelating beslist het bestuur.
6. Tot begunstigers kunnen worden toegelaten natuurlijke of rechtspersonen, die de vereniging door het schenken van periodieke bijdragen of van een bijdrage ineens wensen te steunen. Over hun toelating beslist het bestuur. Aanmelding dient te geschieden bij de secretaris.

ARTIKEL 6

1. Het lidmaatschap eindigt door:
  - a. overlijden;
  - b. schriftelijke opzegging door het lid, mits de mededeling daarvan vóór 1 december van het lopende verenigingsjaar schriftelijk door de secretaris is ontvangen;
  - c. royement, als bedoeld in het derde lid van dit artikel.
2. Het jeugdlidmaatschap eindigt automatisch bij het bereiken van de wettelijke meerderjarige leeftijd.

3. Vervallenverklaring van het lidmaatschap kan te allen tijde worden uitgesproken door de algemene vergadering. Een dergelijk besluit behoeft tweederde van het aantal uitgebrachte geldige stemmen.

ARTIKEL 7

Tot de geldmiddelen van de vereniging behoren:

- a. jaarlijkse bijdragen van de leden;
- b. éénmalige bijdragen van de leden ;
- c. overige inkomsten.

ARTIKEL 8

1. De vergaderingen worden onderscheiden in algemene vergaderingen en bestuursvergaderingen.
2. Jaarlijks wordt ten minste één algemene vergadering gehouden.
3. Alle gewone leden, ereleden en leden van verdienste hebben recht van toegang tot alle algemene vergaderingen.
4. Stemgerechtigd in de algemene vergaderingen zijn de leden, de ereleden en de leden van verdienste.
5. Elk lid brengt één stem uit.

ARTIKEL 9

1. Het bestuur bestaat uit ten minste 5 leden en wordt door de algemene vergadering benoemd.
2. Uit het bestuur wordt het dagelijks bestuur gevormd, bestaande uit de voorzitter, de secretaris en de penningmeester.
3. De leden van het bestuur worden door de algemene vergadering met volstreekte meerderheid van stemmen gekozen uit de leden van de vereniging.

ARTIKEL 10

Het dagelijks bestuur vertegenwoordigt de vereniging zowel in als buiten rechten.

ARTIKEL 11

1. Alle bepalingen betreffende het beheer en de organisatie van de vereni-

ging worden vastgesteld bij algemeen huishoudelijk reglement en eventueel door hierop steunende bijzondere reglementen, welke geen bepalingen mogen bevatten in strijd met deze statuten.

2. Het algemeen huishoudelijk reglement wordt door de algemene vergadering met ten minste tweederde van het aantal uitgebrachte geldige stemmen vastgesteld.

Over een voorstel tot wijziging kan eerst worden beslist nadat het voorstel op de agenda is geplaatst.

3. Bijzondere reglementen worden door het bestuur vastgesteld. De algemene vergadering bepaalt de onderwerpen, welke bij bijzonder reglement mogen worden geregeld.
4. In gevallen, niet voorzien in de reglementen van de vereniging, beslist de algemene vergadering bij volstreekte meerderheid van stemmen.

ARTIKEL 12

1. De statuten kunnen slechts worden gewijzigd bij besluit van de algemene vergadering, daartoe speciaal bijeengeroepen, met ten minste tweederde van het aantal uitgebrachte geldige stemmen.
2. Wijzigingen in de statuten treden in werking onmiddellijk na het verkrijgen van de Koninklijke goedkeuring.

ARTIKEL 13

1. Een besluit tot ontbinding van de vereniging kan niet genomen worden dan met ten minste tweederde van het aantal uitgebrachte geldige stemmen in een buitengewone algemene ledenvergadering, speciaal voor dit doel bijeengeroepen.
2. Na besluit tot ontbinding wordt in dezelfde vergadering beslist omtrent de wijze van liquidatie, de bestemming van het batig saldo of de vereffening van het nadelig saldo, de bestemming van de bezittingen van de vereniging, met inachtneming van het bepaalde bij artikel 1702 van het Burgerlijk Wetboek. Een en ander geschiedt in overleg met het gemeentebestuur van Wageningen.

Vastgesteld in de algemene vergadering te Wageningen op

voorzitter

secretaris

penningmeester

prentjes uit de "oue deus"

Een zeldzaam oud prentje mochten we ontvangen van mevrouw A. van de Graaff. Het is een opname van de Bergstraat uit de jaren 1860-1870.

De blikvanger in het midden is Hotel "De Wereld", waarvan J.W. Steuk de kastelein was. Rechts van het hotel ziet men het puntdak van de doorritschuur ten behoeve van de diligence, welke omstreeks deze jaren afgebroken werd. Hierna werd op deze plaats een nieuwe vleugel van het hotel gebouwd.

De oude pomp op de Grindweg is ook nog net zichtbaar. Het gebouwtje achter de bomen links is de travalje (noodstal), behorende bij de smederij van Viets. Daarnaast bevond zich het boerenbedrijf van de familie Hermsen. Aan de overzijde in de hoge huizen woonde burgemeester Wunder. Daarnaast was een tweede smederij gevestigd, toebehorend aan een ander lid van de familie Viets.

Het is een bijzonder mooi stukje oud Wageningen en wij zijn de schenkster dan ook bijzonder dankbaar voor het afstaan hiervan.

OUDE NUMMERS "WAGENWEGEN"

Verscheidene leden blijken de nummers 1 en/of 2 van ons mededelingenblad niet te hebben ontvangen. Voor zover ons bekend zijn deze alsnog toegezonden. Mochten er nog leden zijn, die deze nummers niet ontvangen hebben, dan verzoeken wij hen contact op te nemen met het secretariaat, Geertjesweg 21, telefoon 13816.

WAGENINGEN IN 1824

In 1824 is het alweer enkele jaren rustig in Wageningen. De laatste onlusten deden zich voor in 1813. Het is daarom aardig eens na te gaan hoe het in dat jaar 1824 gesteld was in onze stad.

Een flinke boerenknecht verdiende toen f 90,- tot f 100,- per jaar en een 'voornam' melkmeid f 50,- tot f 55,-. Een dagloner ging in de zomer met 50 tot 60 cent per dag naar huis. Hij maakte werkdagen van 's morgens vijf tot 's avonds zeven uur! In de winter maakte hij uiteraard zulke lange werkdagen niet en verdiende dan ook slechts 30 tot 40 cent per dag. Had zo'n dagloner 'de kost en de tabak', dan werd 10 cent in mindering gebracht. Een knecht in een runmolen (waar eikenschors gemalen werd voor de leerlooierij) verdiende 55 cent per dag en een bouwvakker kon wel een loon van 80 cent per dag halen.

ENKELE STATISTISCHE GEGEVENS OVER DE BEVOLKING IN 1824

Bevolking op 31 december 1824:

704	mannen jonger dan 18 jaar
603	mannen van 18 tot 50 jaar
<u>274</u>	mannen ouder dan 50 jaar
1581	mannen
<u>1643</u>	vrouwen
3224	inwoners

Deze mensen moesten natuurlijk ook wonen. Het aantal huizen bedroeg in 1824:

543	huizen, die in de belasting waren aangeslagen
<u>35</u>	huizen, die niet in de belasting waren aangeslagen
578	huizen totaal

Gelderland telde 15 steden. Wageningen stond, wat het aantal inwoners betreft, op de achtste plaats.

Burgerlijke stand:

2023	ongehuwden
1000	gehuwden
135	weduwen
<u>66</u>	weduwnaars
3224	totaal

Aantal huwelijken gesloten in 1824:

Jonge mannen met jonge dochters	12
Weduwnaars met jonge dochters	2
Weduwnaars met weduwen	2
Jonge mannen met weduwen	<u>0</u>
Totaal	16

Echtscheidingen kwamen in 1824 niet voor.

Aantal kinderen in 1824 geboren:

52 jongens
<u>55 meisjes</u>
107 kinderen totaal

Hiervan werden er 102 uit een huwelijk geboren en 5 buitenechtelijk.

Overledenen:

24 mannen
<u>25 vrouwen</u>
49 personen totaal

(wordt vervolgd)

A.L.N. Rietveld

KEES MULDER IS NOG NIET VERGETEN

Iedere gemeente heeft zo haar eigen maand om 'iets' uit de Tweede Wereldoorlog te herdenken. De meest voorkomende zijn wel de maanden mei en september. Voor Wageningen is mei natuurlijk de maand, omdat op 5 mei 1945 hier, binnen de grenzen van de gemeente, de capitulatie werd getekend.

Maar over de maand december is ook wel iets bijzonders te vertellen. Het was in december van het jaar 1944, dat een van Wageningens grootste verzetstrijders, de inmiddels overleden Kees

Mulder, zeer intensief bezig was met het naar eigen linies loodsen van Engelse en Amerikaanse piloten, hetgeen geen eenvoudige zaak was. Voordat aan de moeilijke overtocht van de Rijn kon worden begonnen, moesten de piloten eerst worden verzameld totdat een groepje van zes man gevormd was. Deze doken dan samen met Kees onder in een grafkelder op de algemene begraafplaats.

Het overzetten geschiedde op verschillende manieren: 's nachts of, vermoed als stellingbouwers met valse papieren, overdag. Uitgebreide verhalen zijn

hierover reeds gepubliceerd. Ook is er een weg naar deze Kees Mulder genoemd, die, als deze straat voltooid is, de verbinding vormt tussen de Churchill- en de Rooseveltweg.

Het is begrijpelijk dat Kees diverse malen is onderscheiden. Hij ontving o.a. oorkonden van de RAF en generaal Eisenhower, de Amerikaanse "Medal of Freedom" en de Engelse "King George medaille". Vóór haar vertrek naar Tasmanië heeft mevrouw Mulder al deze voorwerpen en nog diverse andere waardevolle papieren aan mij in bruikleen afgestaan. Nu de restauratie van het voormalige Hotel "De Wereld" zo goed op gang begint te komen hoop ik bij de voltooiing ervan deze voorwerpen nog eens ten toon te stellen.

Huib de Leeuw

.....

kù je hum? Onder deze titel, vrij vertaald "ken je hem?", volgt hier weer een Wagenings verhaaltje in dialect.

HET PEERD VAN BONGERS

Bongers, de bekende vehuize mit de board, die kon goed mi lastege peerde umgoan. Hij koch doarum vaak goejekope peerde die zo veurdealeg ware umtò ze zo lasteg ware.

Zo was ter een schimmel die soms nie wou beginne te trekke as te kar gelaje was. En ut gebeurde datte voerman van de steenove De Koebongerd af belde noar Bongers totte schimmel ut weer vetikte.

Bongers fietste noar de dijk en float ut bekende sinjoal hee hard en schel op z'n vinges. De schimmel heurdenut, trok de kar an en begon z'n rit.

CONTRIBUTIE

Aangezien het jaar 1974 alweer voor de deur staat willen wij u verzoeken uw contributie voor dit jaar zo spoedig mogelijk over te maken. Er zijn echter ook nog vele leden die verzuimden hun contributie voor 1973 te voldoen. Op hen doet het bestuur een dringend beroep om te gelijk met de betaling voor 1974 ook de contributie voor het afgelopen jaar te voldoen.

Overschrijving kan geschieden op postrekening nummer 294 61 25, ten name van A.R.van der Willigen (rekening B), Lijnbaanstraat 14, Wageningen.

Het bedrag van de contributie is:

per persoon	f 5,--
per echtpaar	f 7,50
65+ desgewenst	f 5,--